Homilie diakenwijding Michel de Rijk

Ged. *Opdracht van de H. Maagd Maria in de tempel*

Utrecht, Sint Catharinakathedraal, 21 november 2026

Schriftlezingen: I Sam. 1, 24-28; 2, 1-2, 4-8 & Luc. 1, 26-38

Onze wijdeling heeft een hele weg afgelegd voordat hij straks door handoplegging en gebed tot diaken zal worden gewijd. Daarmee word jij, Michel, een naaste medewerker van de bisschop en wel voor het dienstbetoon. Door de wijding word jij – zoals de *Catechismus van de Katholieke Kerk* het zegt – "gelijkvormig aan Christus, die de 'diaken', dit is de dienaar, van allen geworden is." (1570) Jouw dienstbetoon is bedoeld om naar Hem te verwijzen, dat Hij zichtbaar wordt, Zijn dienende liefde. Als diaken zul je daarom de bisschoppen en de priesters bijstaan in de viering van de liturgie, in het bijzonder die van de Eucharistie, de communie helpen uitreiken, het sacrament van de Doop toedienen, assisteren bij kerkelijke huwelijken en deze inzegenen, het Evangelie voorlezen en dit in de preek verder verkondigen, kerkelijke uitvaarten leiden en door je toe te leggen op de werken van naastenliefde, van allerlei aard. U hoort het al, hij zal niet hoeven stilzitten.

De roeping tot het diaconaat heeft bij jou, Michel, diep wortel geschoten en is de jaren door gegroeid, meer en meer gaan bloeien, bovenal in je eigen hart, en als hovenier weet je als geen ander met welk een aandacht, bekwaamheid en bovenal liefde zoiets moet gebeuren. Jouw roeping is in het bijzonder gaan groeien in en dankzij de kerkgemeenschap van de H. Nicolaas in Baarn. Nu de Goedheiligman weer in ons land is, mag dat extra met ere vermeld worden …

Om je geroepen te weten tot het diaconaat, daar is bij jou, Michel, zeker ook de ontmoeting met het beeld *'Homeless Jesus'* in Brugge van essentiële betekenis geweest. Dat beeld – u ziet het op de voorzijde van ons liturgieboekje – is te zien in Brugge, die geliefde stad van jou en Astrid en jullie kinderen,

maar ook in de oude volkswijk Trastevere in Rome, waar de katholieke gemeenschap Sant'Egidio zich enorm inzet voor de dak- en thuislozen, de armen en de eenzamen.
Het beeld toont een dakloze op een bank, geheel omhuld door een kleed.
Zijn gezicht is niet te zien maar wel zijn blote voeten … en dat is opvallend (!),
want die zou je ook, ja, juíst ónder dat kleed verwachten,
om ze te beschermen tegen de kou of ongewenste aanraking.

Maar déze dakloze tóónt ons juíst zijn blote voeten opdat wij zijn wonden zien …
de wonden van onze Heer Jezus Christus toen Hij aan het kruis was geslagen.
Zo zegt dit beeld ons: Jezus Christus is bij ons in de dakloze, in onze medemens in nood,
in hem, in haar die bescherming, warmte, beschutting nodig heeft.
Als we hen dat geven, naar lichaam, geest of beide,
dan geven wij dat aan Jezus zelf, Hij die zegt:
"Al wat je gedaan hebt voor een van deze minsten van mijn broeders,
heb je voor Mij gedaan." We zullen het morgen horen in de Evangelielezing.

"*Al wat je gedaan hebt voor een van deze minsten van mijn broeders,*
heb je voor Mij gedaan." … Jij, Michel, hebt in jouw brief aan onze aartsbisschop
om hem te verzoeken nu de diakenwijding te mogen ontvangen,
hem juist over deze woorden geschreven, omdat ze jou – zoals je het hebt verwoord –
"diep raken" en jouw "drijfveer" zijn geworden.

Je zou deze woorden van onze Heer Jezus dan ook gekozen hebben
als Evangelielezing voor jouw diakenwijding als wij niet als Kerk op 21 november
de gedachtenis vieren van de *Opdracht van de heilige Maagd Maria in de tempel*.
Ja, en daar horen eigen lezingen uit de H. Schrift bij.
Maar, ook deze bijzondere gedachtenisviering en de Schriftlezingen van deze dag
hebben ons veel te zeggen bij deze diakenwijding.

Deze gedachtenisviering is voorwaar een oecumenisch gebeuren; immers, de christenen van de Oosterse Kerken vieren het al sinds de achtste eeuw. In onze Westerse Kerk zijn we het niet lang daarna ook gaan vieren.
De vele iconen van de jonge Maria die zich in de tempel te Jeruzalem aan God toewijdt zijn sindsdien ontelbaar.

Dit moment in het leven van de jonge Maria vinden we echter niet terug in de Bijbel, maar in het zogeheten *Proto-evangelie van Jacobus*, een geschrift uit de tweede eeuw. Daarin wordt verteld over Anna en Joachim die God smeken om een kind, zoals eeuwen vóór hen ook Hanna God intens om een kind had gebeden; de eerste lezing vertelt ons erover.
Dat *Proto-evangelie van Jacobus* – nogmaals, geen deel van de Bijbel, maar al wel uit de 2de eeuw – vertelt dat Anna en Joachim een dochter krijgen, Maria.
En wanneer zij drie jaar is, wordt zij door hen naar de tempel gebracht, waar zij verder zal worden opgevoed, om God geheel toegewijd te zijn.

Deze gedachtenis, broeders en zusters, van de *Opdracht van de Heilige Maagd Maria in de Tempel*, wil ons ten diepste verhalen hoezeer God Maria heeft voorbereid om Zijn bijzondere tempel te worden, omdat Hij in haar schoot voor ons mens heeft willen worden, in Zijn en haar Zoon Jezus Christus. Ja, vanaf het allereerste begin van haar bestaan is zij door een bijzondere genade van God geheel en al daarop voorbereid – haar onbevlekte ontvangenis – én ze was er ontvankelijk voor, zo horen wij in het Evangelie van vandaag. Maria was geheel ontvankelijk voor God, om uit vrije wil Christus te ontvangen, in haar hart, in haar schoot. Maria heeft van harte 'ja' gezegd, omdat zij God wilde zijn toegewijd, omdat zij in alles Zijn wil wilde doen, maar ze kon niet weten wat het haar allemaal zou brengen, aan vreugde en aan smart.
En dat geldt ook voor jou, Michel, jij weet ook niet wat jouw 'ja-woord' je als diaken allemaal gaat brengen, maar je geeft het in groot geloof, in vertrouwen, zoals Maria.

Dat ‘ja-woord’ is ook verbonden met het ‘ja-woord’ dat jij en Astrid tezamen hebben uitgesproken toen jullie je roeping tot het christelijk huwelijk voor de Heer en Zijn Kerk sloten, een ‘ja’ om als man en vrouw de liefde van onze God te delen en door te geven. Dank, Astrid, dat jij Michel ook gesteund hebt en vergezeld naar deze wijding en dat je hem zult steunen en verrijken in zijn diaconaat.

Beste Michel, als hovenier weet je maar al te goed dat iedere boom, ieder gewas heel klein en kwetsbaar begint, dat het goede grond nodig heeft, water, licht, ruimte, beschutting, en dat het ook op zijn tijd bijgesnoeid moet worden, om nog meer te gaan groeien en bloeien.
De Heer zelf is de hovenier van de Kerk die wij mogen zijn, ja, Hij is de Bron en de Zon der gerechtigheid om te blijven groeien en bloeien én te doen groeien en bloeien.

Dat jij, beste Michel, ja, dat wij allen evenals Maria ook met de kracht van de Heilige Geest Jezus Christus doen kennen,
en Hem telkens herkennen in hen die Hij op onze weg brengt, nogal eens onverwacht, soms weggekropen onder een deken buiten of achter een deur stevig op slot, die deken, die deur van eenzaamheid of armoede,
waar een geliefd kind van God zich onder of achter bevindt
die ook verlangt naar licht, naar warmte, naar liefde.
Dat jouw diaconaat, tezamen met dat van jouw bisschop, de priesters en andere permanent diakens dat licht, die warmte, die liefde van Christus uitstraalt,
en dat samen met alle gedoopten, Zijn liefde uitdragen.
Amen.